

Titel:
Wolves of the Yukon
(Yukons vargar)
Språk: engelska
Författare: Bob Hayes
Utgiven av:
Bob Hayes, eget förlag, 2010
(Finns att köpa från
Svenska Rovdjursföreningen.)

Där varg och bytesdjur samlever i ekologisk balans

I norra Yukon lever vargen nomadiserande och följer vildrenens vandringar, i söder där älg är huvudbytet är vargen revirhävande. Vargarnas antal har hållit sig konstant under tusentals år där människans roll är marginell. Forskaren Bob Hayes redovisar på ett medryckande sätt sina rön från en lång tids studier.

Yukon i Kanada är till ytan något större än Sverige. I Yukon lever knappt 34 000 människor, 5 000 vargar och 5 000 björnar. I denna storslagna vildmark har Bob Hayes arbetat i 18 år som biolog och forskare med vargen som specialitet. I sin bok "Wolves of the Yukon" delar han med sig av sina vunna kunskaper. Boken borde läsas av var och en som vill lära sig mer om hur naturliga ekosystem fungerar, där människans påverkan är marginell.

Författaren ger först en historisk bakgrund till hur varg och älg möter varandra för cirka 8 000 år sedan då älgen vandrade in i Yukon, hur vargen ställer om sitt jaktbeteende från att jaga bergsfår och ren till att jaga älg.

Han visar också hur människan här under 1900-talet har försökt reducera vargbestånden genom gift, jakt och skottpengar. Och hur inställningen förändrats under senare delen av århundradet.

Vi får följa med Bob Hayes i hans studier på vargflockarna över hela Yukon. Det visar sig att vargarna i norr följer renhjordarnas vandringar och lever som nomadiserande flockar utan revir och de kan också jaga tillsammans med andra vargflockar. Här har man sett ansamlingar på fler än

50 vargar från fyra olika vargflockor. För vargarna som följer vildrenens vandringar har det stor betydelse var lyan placeras när det är dags att stanna upp en tid för att föda valpar.

I söder, där älgen utgör det huvudsakliga bytet, lever vargflockarna däremot i revir som försvaras gentemot andra flockar. Älgarna är till skillnad från renarna relativt stationära, vilket medför att det finns mat för vargen på nära håll. Vargen blir då också stationär och utvecklar starka revirbeteenden, där vargreviren utgör 10-15 kvadratmil eller mer.

Bob Hayes redovisar forskningsresultat för hur mycket av de vargslagna bytena som kommer andra djur till godo, beroende på hur stor eller liten vargflocken är som jagar eller om det bara är ett vargpar. Andra intressanta ekologifrågor som läsaren får veta mer om är korpens samspel med vargen och björnens och vargens konkurrensförhållande och interagerande i Yukonterrängen.

De erfarenheter som Bob Hayes och hans kollegor gjort är mycket värdefulla för alla som vill se exempel ur verkligheten på den dynamik som råder mellan rovdjuren och deras bytesdjur och hur de genom olika anpassningar utvecklats i en samexistens

genom årtusenden. Antalet vargar i Yukon tycks under kanske 10 000 år ha legat konstant runt 5 000 individer, påpekar författaren, och vargarnas bytesdjur kan räknas i 100 000-tals individer. Någon så kallad explosionsartad ökning av rovdjur har man aldrig sett i detta ekosystem. Denna dynamiska, naturliga jämvikt har fått fungera relativt ostört eftersom Yukon aldrig varit tätt befolkat av människor och än i dag är människans inverkan på djurlivet där marginell. (I dag vill människor uppleva genuin vildmark, vilket är den största bidragande orsaken till att turismen ger Yukons invånare mer jobb.)

BOB HAYES SKRIVER både om naturhistoria, forskning och fältstudier på ett lättsmamt och medryckande sätt och det är lätt att sträckläsa boken. Läsaren dras verkligen med och får dela hans erfarenheter och kunskaper. **LÄS BOKEN!**

I slutänden tar Bob Hayes upp framtidsfrågorna om förvaltning av den vilda faunan utifrån forskningens och de ökade kunskapernas perspektiv. Dessa måste vara vägledande och inte gamla traditioner och osakligheter, menar författaren.

HANS RING